

Grupa Kapitałowa BSC

Skonsolidowany raport roczny
za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014
sporządzony zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości
Finansowej

Zarząd Grupy Kapitałowej BSC przedstawia skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy kończących się 31.12.2014 roku, na które składają się:

- ❖ Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2014 roku 3

- ❖ Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat oraz innych całkowitych dochodów Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2014 roku 4

- ❖ Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2014 roku 5

- ❖ Skonsolidowane sprawozdanie przepływów pieniężnych Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2014 roku 7

- ❖ Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2014 roku 8

- ❖ Noty objaśniające roczne skonsolidowane sprawozdanie 9

Janusz Schwark
Prezes Zarządu

Arkadiusz Czysz
Wiceprezes Zarządu

Andrzej Baranowski
Wiceprezes Zarządu

Poznań, 20-03-2015 roku

I. WYBRANE DANE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BSC ZA ROK ZAKOŃCZONY 31.12.2014

WYBRANE DANE FINANSOWE	tys. PLN		tys. EUR	
	Za rok zakończony 31.12.2014	Za rok zakończony 31.12.2013	Za rok zakończony 31.12.2014	Za rok zakończony 31.12.2013
Przychody netto ze sprzedaży	170 381	155 654	40 710	37 036
Zysk (strata) ze sprzedaży	20 967	17 840	5 010	4 245
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	25 820	20 751	6 169	4 938
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	26 472	21 950	6 325	5 223
Zysk (strata) netto	21 504	17 714	5 138	4 215
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom BSC	21 504	17 714	5 138	4 215
Przeptywy pieniężne netto z działalności operacyjnej	14 422	27 977	3 384	6 657
Przeptywy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-28 366	-21 024	-6 655	-5 002
Przeptywy pieniężne netto z działalności finansowej	- 6 915	-8 892	-1 652	-2 116
Przeptywy pieniężne netto – razem	-20 859	-1 939	-4 984	-461
Aktywa/Pasywa razem	228 491	216 958	53 607	52 314
Aktywa trwałe	117 922	110 048	27 666	26 535
Aktywa obrotowe	110 569	106 911	25 941	25 779
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom BSC	191 308	174 707	44 884	42 126
Zobowiązania razem	37 183	42 251	8 724	10 188
Zobowiązania długoterminowe	16 951	18 818	3 977	4 538
Zobowiązania krótkoterminowe	20 232	23 433	4 747	5 650
Liczba akcji (tys. szt.)	9 808	9 808	9 808	9 808
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	2,20	1,81	0,52	0,44
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł /EUR)	19,51	17,81	4,58	4,29

Dane finansowe przeliczone zostały na walutę Euro wg kursów: 31.12.2013 31.12.2014
 - kurs do przeliczenia pozycji bilansu 4,1472 4,2623
 - kurs do przeliczenia pozycji Rzys i Rpp 4,2027 4,1852

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT ORAZ INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Wyszczególnienie	Nota	12 miesięcy zakończone 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończone 31.12.2013 tys. PLN
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	76	170 381	155 654
- w tym sprzedaż towarów		4 400	5 292
Pozostałe przychody operacyjne	87	5 705	3 958
Razem przychody z działalności operacyjnej		176 086	159 612
Zmiana stanu produktów		-3 349	-3 517
Zużycie materiałów	98	97 004	91 719
Wynagrodzenia wraz ze świadczeniami	98	26 653	23 010
Usługi obce	98	13 584	12 007
Amortyzacja	98	9 958	8 585
Koszt sprzedaży towarów	98	4 282	4 900
Pozostałe koszty	98	2 135	2 157
Razem koszty działalności operacyjnej		150 267	138 861
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		25 819	20 751
Przychody finansowe	109	1 079	1 639
Koszty finansowe	109	426	440
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		26 472	21 950
Podatek dochodowy	1110	4 968	4 236
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	1211	21 504	17 714
Działalność zaniechana			
Strata netto z działalności zaniechanej			
Zysk (strata) netto		21 504	17 714
Przypadający:			
Akcjonariuszom podmiotu dominującego		21 504	17 714
Udziałom niesprawnym kontroli			
Inne całkowite dochody (netto)			
Całkowite dochody ogółem		21 504	17 714
Przypadające:			
Akcjonariuszom podmiotu dominującego		21 504	17 714
Udziałom niesprawnym kontroli			

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Wyszczególnienie	Nota	Za rok zakończony 31.12.2014 tys. PLN	Za rok zakończony 31.12.2013 tys. PLN	Za rok zakończony 31.12.2012 tys. PLN
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	15	114 077	106 090	91 648
Wartości niematerialne	16	2 281	2 299	2 163
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 564	1 659	1 580
Pozostałe aktywa		-	-	-
Aktywa trwałe razem		117 922	110 048	95 391
Aktywa obrotowe				
Zapasy	17	31 907	26 750	24 033
Należności z tytułu dostaw i usług	18	47 535	37 008	32 201
Należności z tytułu podatku dochodowego	18	-	-	7
Pozostałe należności	18	10 273	1 358	5 243
Aktywa finansowe	19	21	57	144
Środki pieniężne	20	20 709	41 567	43 506
Pozostałe aktywa	21	124	170	80
Aktywa obrotowe razem		110 569	106 910	105 214
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży				
Aktywa razem		228 491	216 958	200 605

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Wyszczególnienie	Nota	Za rok zakończony 31.12.2014 tys. PLN	Za rok zakończony 31.12.2013 tys. PLN	Za rok zakończony 31.12.2012 tys. PLN
Kapitał własny	23			
Kapitał podstawowy	23	9 808	9 808	9 808
Kapitał zapasowy	23	159 996	147 185	134 927
Zyski zatrzymane	23	21 504	17 714	17 162
Kapitał przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego		191 308	174 707	161 897
Kapitał przypadający udziałom niesprawnym kontroli				-
Kapitał własny razem		191 308	174 707	161 897
Zobowiązania długoterminowe				
Kredyty i pożyczki	24	7 273	8 981	11 291
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	25	-	-	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	27	6 176	5 617	4 686
Rezerwy na świadczenia emerytalne	27	168	114	83
Pozostałe rezerwy	27	-	-	-
Przychody przyszłych okresów - dotacje	27	3 334	4 106	5 256
Zobowiązania długoterminowe razem		16 951	18 818	21 316
Zobowiązania krótkoterminowe				
Kredyty i pożyczki	24	2 121	2 411	3 516
Inne zobowiązania finansowe	25	-	14	127
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	26	10 327	14 586	7 627
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	26	1 145	1 136	1 560
Pozostałe zobowiązania	26	3 717	2 732	2 415
Pozostałe rezerwy	27	2 084	1 665	1 369
Przychody przyszłych okresów - dotacje	27	838	888	776
Zobowiązania krótkoterminowe razem		20 232	23 433	17 391
Zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży				
Zobowiązania razem		37 183	42 251	38 707
Pasywa razem		228 491	216 958	200 605

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

Wyszczególnienie	Za rok zakończony 31.12.2013 tys. PLN	Za rok zakończony 31.12.2013 tys. PLN
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		
Zysk brutto	26 473	21 950
Amortyzacja	9 958	8 585
Odsetki	-859	-1 306
Różnice kursowe	-213	-63
Wynik z działalności inwestycyjnej	-882	-120
Należności handlowe i pozostałe - zmiana stanu	-10 841	-2 037
Zapasy - zmiana stanu	-5 157	-1 925
Pozostałe aktywa - zmiana stanu	46	-169
Zobowiązania handlowe i pozostałe - zmiana stanu	550	4 925
Rezerwy - zmiana stanu	474	1 258
Inne rozliczenia międzyokresowe - zmiana stanu	-823	-708
Pozostałe korekty	-	-
Podatek dochodowy - zapłacony	-4 304	-2 413
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	14 422	27 977
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Odsetki	1 072	1 629
Wpływy ze zbycia inwestycji (obligacji i jednostek uczestnictwa)	35	-
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	2 029	123
Wydatki na zakup inwestycji (obligacji i jednostek uczestnictwa)	-	-
Wydatki na zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	-31 492	-22 776
Udzielone pożyczki	-10	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-28 366	-21 024
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Dywidendy wypłacone i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-4 903	-4 904
Wpływy netto z emisji akcji	-	-
Spłata pożyczek i kredytów bankowych	-1 785	-3 352
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	-14	-313
Zaciągnięcie kredytów bankowych	-	-
Odsetki	-213	-323
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-6 915	-8 892
Zwiększenie / (zmniejszenie) netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	-20 859	-1 939
Saldo otwarcia środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	41 568	43 506
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-	-
Saldo zamknięcia środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	20 709	41 567

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Wyszczególnienie	Za rok zakończony 31.12.2014 tys. PLN	Za rok zakończony 31.12.2013 tys. PLN
Kapitał podstawowy		
Stan na początek okresu	9 808	9 808
Podwyższenie kapitału		
Stan na koniec okresu	9 808	9 808
Kapitał zapasowy		
Stan na początek okresu	147 185	134 928
Podział zysków zatrzymanych	12 811	12 257
Korekty konsolidacyjne	-	-
Emisja akcji	-	-
Stan na koniec okresu	159 996	147 185
Zyski zatrzymane		
Stan na początek okresu	17 714	17 162
Wypłata dywidendy	- 4 903	-4 903
Kapitał zapasowy	-12 811	-12 259
Korekty konsolidacyjne	-	-
Wynik finansowy netto	21 504	17 714
Stan na koniec okresu	21 504	17 714
Kapitał własny razem		
Stan na początek okresu	174 707	161 898
Stan na koniec okresu	191 308	174 707

NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Podstawowe informacje o jednostce dominującej

BSC Drukarnia Opakowań Spółka Akcyjna („spółka ,jednostka dominująca“, „spółka dominująca“, „emitent“) prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej zawiązanej aktem notarialnym w dniu 1 lipca 1999 roku przed notariuszem Piotrem Kowandy (Rep. Nr A 8000/1999) w Poznaniu.

Siedzibą jednostki dominującej jest Poznań, ulica Żmigrodzka 37. Spółka jest zarejestrowana w Polsce i aktualnie wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerem KRS 0000032771.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 639627371 oraz otrzymała numer identyfikacji podatkowej NIP 779-20-76-889.

Podstawowym przedmiotem działania jednostki dominującej jest:

- działalność w zakresie działalności poligraficznej,
- działalność graficznej pomocnicza,
- działalność związana z pakowaniem.

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu Emitenta przedstawiał się następująco:

- Janusz Schwark - Prezes Zarządu,
- Andrzej Baranowski - Wiceprezes Zarządu ds. finansowych,
- Arkadiusz Czyst - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych.

W analizowanym okresie nie miały miejsce zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej.

W okresie obrotowym członkami Rady Nadzorczej jednostki dominującej byli:

- Andrzej Borowiński,
- Hans Christian Bestehorn,
- Henrik Kehren,
- Hans Jurgen Katzer,
- Stephan Bestehorn,
- Marek Dietl.

W analizowanym okresie nie miały miejsca zmiany w składzie Rady Nadzorczej jednostki dominującej.

Na dzień sporządzenia sprawozdania, struktura akcjonariatu jednostki dominującej przedstawiała się w następujący sposób:

Wyszczególnienie	Liczba akcji	Łączna wartość nominalna akcji (w tys. zł)	Udział w kapitale podstawowym	Liczba głosów	Udział w głosach na walnym zgromadzeniu
Janusz Schwark	1 190 758	1 191	12,14%	1 190 758	12,14%
Arkadiusz Czyst	1 134 586	1 135	11,57%	1 134 586	11,57%
Colorpack Verpackungen mit System GmbH	3 599 300	3 599	36,70%	3 599 300	36,70%
PKO BP Bankowy Otwarty Fundusz Emerytalny	721 614	722	7,36%	721 614	7,36%
Aviva Investors Poland TFI S.A.	624 562	625	6,37%	624 562	6,37%
Norges Bank	563 232	563	5,74%	563 232	5,74%

ALTUS TFI S.A.	561 289	561	5,72%	561 289	5,72%
POZOSTALI	1 412 175	1 412	14,40%	1 412 175	14,40%
Razem	9 807 516	9 808	100,00%	9 807 516	100,00%

2. Informacje o Grupie Kapitałowej

Grupa Kapitałowa BSC Drukarnia Opakowań S.A. („Grupa”) składa się z jednostki dominującej BSC Drukarnia Opakowań S.A. oraz spółki zależnej BSC Pharmacenter Sp. z o.o., w której jednostka dominująca posiada 100% udziałów.

Czas trwania działalności jednostki zależnej jest nieograniczony.

Sprawozdanie finansowe BSC Pharmacenter Sp. z o.o. sporządzone zostało za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

Podstawowa działalność Grupy Kapitałowej obejmuje:

- działalność w zakresie działalności poligraficznej,
- działalność graficznej pomocnicza,
- działalność związana z pakowaniem.

3. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone jest w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy Kapitałowej. Dane finansowe zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

4. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

4.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, a w zakresie nieuregulowanym w tych Standardach – stosownie do wymogów Ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późn. zm.).

4.2. Zmiany MSSF

Status zatwierdzania nowych standardów

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych interpretacji, które według stanu na dzień 20 marca 2014 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz późniejsze zmiany (nie określono jeszcze terminu).

MSSF 9 wymaga, aby wszystkie aktywa finansowe wchodzące w zakres MSR 39 były wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub wartości godziwej. Inwestycje dłużne utrzymywane w ramach modelu biznesowego, w którym za cel jest uzyskanie odpowiednich przepływów pieniężnych, na które składają się ustalone zapłaty kwot bazowych oraz odsetki są wyceniane według zamortyzowanego kosztu na koniec kolejnych okresów sprawozdawczych. Wszelkie inne inwestycje dłużne jak i inwestycje kapitałowe są wyceniane w wartości godziwej na te dni. Dodatkowo, zmiany wartości godziwej inwestycji kapitałowych które nie są przeznaczone do obrotu, można prezentować w pozostałych całkowitych dochodach, przy czym w rachunku zysków i strat ujmuje się wyłącznie dywidendę. Decyzja taka jest nieodwracalna.

W odniesieniu do wyceny zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik, MSSF 9 wymaga wszelkie zmiany wartości godziwej zobowiązań finansowych które zostały przypisane do ryzyka kredytowego tego zobowiązania, prezentuje się w pozostałych całkowitych dochodach, chyba że taka prezentacja spowoduje niedopasowanie rachunkowe. Zmiany wartości godziwej przypisane do ryzyka kredytowego zobowiązania finansowego nie są przenoszone na wynik w kolejnych latach sprawozdawczych. Zgodnie z MSR 39, cała kwota zmian wartości godziwej zobowiązania finansowego wyznaczonego do wyceny w wartości godziwej przez wynik odnoszona była na wynik.

Nie została jeszcze zakończona szczegółowa analiza wpływu nowego standardu na sprawozdanie Grupy, nie mniej Zarząd nie spodziewa się, że zastosowanie MSSF 9 może mieć znaczący wpływ na aktywa i zobowiązania finansowe.

- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” - Programy określonych świadczeń: składki pracownicze (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub po tej dacie),

Pomniejsze zmiany dotyczą zakresu zastosowania standardu do składek od pracowników lub osób trzecich płaconych na rzecz programów określonych świadczeń. Celem zmian jest uproszczenie rozliczania składek, które są niezależne od liczby przepracowanych lat pracy (np. składek pracowniczych obliczanych jako stały procent wynagrodzenia).

Zarząd przewiduje, iż powyższe zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na kwoty wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

- Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty publiczne” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie).

KIMSF 21 to interpretacja MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. MSR 37 określa kryteria rozpoznawania zobowiązania, jednym z których jest wymóg posiadania obecnego obowiązku wynikający z przeszłych zdarzeń (tzw. zdarzenie obligujące). Interpretacja wyjaśnia, że zdarzeniem skutkującym powstaniem zobowiązania do uiszczenia opłaty publicznej jest działalność podlegająca opłacie publicznej określona w odpowiednich przepisach prawnych.

Zarząd przewiduje, iż powyższe zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na kwoty wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

- MSSF 14 „Działalność o regulowanych cenach” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).

Celem tego standardu jest zwiększenie porównywalności sprawozdań finansowych jednostek zaangażowanych w działalność podlegającą regulacji cen.

Nowe i zmienione MSSF

Od 1 stycznia 2013 roku Grupa zastosowała poniższe standardy i interpretacje:

- MSSF 1 (zmiana) „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2013 (zmiana zaakceptowana przez Komisję Europejską). Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Zmiana do MSSF 1 zezwala jednostkom stosującym MSSF po raz pierwszy na ujęcie istniejących na dzień przejścia pożyczek otrzymanych od państwa na preferencyjnych warunkach według jednej z dwóch wybranych przez jednostkę metod:

- według wartości wynikającej ze stosowanych do tej pory zasad rachunkowości lub
- według wartości wynikającej z retrospektywnego zastosowania odpowiednich standardów, które wymagają szczególnego ujęcia pomocy rządowej w sprawozdaniu finansowym (MSR 20 oraz MSSF 9 lub MSR 39) – pod warunkiem, że istniały informacje umożliwiające odpowiednią wycenę na dzień ujęcia pożyczki.
- Zmiany do MSSF 1, MSR 1, MSR 16, MSR 32, MSR 34 wynikające z „Projektu corocznych poprawek: cykl 2009- 2011”, które wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku (zmiany zaakceptowane przez Komisję Europejską). Poza zmianami zasad prezentacji wynikającymi z MSR 1, zmiany standardów nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe. Poprawki do standardów obejmują:
  - MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”: uregulowano postępowanie w przypadku, gdyby Grupa stosowała MSSF, następnie przeszła na inne zasady rachunkowości, a potem ponownie na MSSF. Zgodnie ze zmianą ponowne przejście na MSSF może odbyć się albo na podstawie MSSF 1 albo MSR 8.
  - MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”: zgodnie ze zmianą przy przejściu na MSSF Grupa może przyjąć na dzień przejścia na MSSF wartość aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego ustaloną zgodnie z wcześniej stosowaną polityką rachunkowości. Po tym dniu należy stosować MSR 23.
  - MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”: zmiana polega na rezygnacji z wymogu zamieszczania not do trzeciego bilansu, który prezentowany jest w sprawozdaniu w przypadku zmian zasad rachunkowości lub prezentacji.
  - MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”: uszczegółowiono, że jednostka może prezentować dodatkowe okresy lub dni (ponad te wymagane przez standard) w sprawozdaniu finansowym, ale nie musi prezentować ich wtedy do wszystkich elementów sprawozdania (na przykład może zaprezentować tylko dodatkowy bilans bez dodatkowego sprawozdania

z całkowitych dochodów), musi jednak w informacji dodatkowej zaprezentować noty do tego dodatkowego okresu lub dnia.

- o MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”: usunięto niespójność, która powodowała, że część odbiorców MSR 16 uważała, że części zamienne należy klasyfikować jako zapasy. Zgodnie z poprawionym standardem należy je ujmować jako środki trwałe lub zapasy zgodnie z ogólnymi kryteriami określonymi dla aktywów w MSR 16.
  - o MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”: uszczegółowienie, że skutki podatkowe wypłat dla właścicieli i kosztów transakcji kapitałowych powinny być ujmowane zgodnie z MSR 12.
  - o MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”: ujednolicenie wymogów ujawniania informacji na temat aktywów i zobowiązań segmentów z MSSF 8.
- MSSF 13 "Wycena w wartości godziwej"

MSSF 13 definiuje wartość godziwą jako cenę, którą można uzyskać przy sprzedaży składnika aktywów lub zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w zwyczajowej transakcji w głównym (lub najkorzystniejszym) rynku w dniu wyceny i na obecnych warunkach rynkowych. Zgodnie z MSSF 13 wartością godziwą jest cena wyjścia, niezależnie od tego, czy cena jest bezpośrednio obserwowalna czy oszacowana przy użyciu innej techniki wyceny. Ponadto, MSSF 13 zawiera obszerne wymogi dotyczące ujawniania informacji.

MSSF 13 wymaga prospektywnego zastosowanie od 1 stycznia 2013 roku. Standard ten przewiduje również przepisy przejściowe, dzięki którym nie ma konieczności wystosowania ujawnień w odniesieniu do okresów wcześniejszych niż ten, w którym zastosowano Standard po raz pierwszy (tj. w danych porównawczych). Zgodnie z tymi przepisami przejściowymi, Grupa nie wystosowała żadnych nowych ujawnień wymaganych przez MSSF 13 dla okresu porównawczego za 2012 rok. Prócz wystosowania dodatkowych ujawnień, zastosowanie MSSF 13 nie miało istotnego wpływu na kwoty ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Powyższy MSSF nie miał istotnego wpływu dla Jednostki.

- MSSF 7 (zmiana) „Instrumenty finansowe: ujawnienia” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 lipca 2011 r. lub później.

Zmiana wprowadza dodatkowe ujawnienia dotyczące transferu aktywów finansowych, zarówno tych, które skutkują usunięciem z bilansu, jak i tych, które powodują powstanie odpowiadającego im zobowiązania.

- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” - Prezentacja składników pozostałych całkowitych dochodów

Grupa dokonała zmiany nazewnictwa w przypadku sprawozdania z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów.

Podatek dochodowy dotyczący składników pozostałych całkowitych dochodów alokuje się na tych samych zasadach - przy czym zmiany nie zmieniają możliwość zaprezentowania pozycji pozostałych całkowitych dochodów przed opodatkowaniem lub po opodatkowaniu. Zmiany zostały zastosowane prospektywnie, zatem prezentacja składników pozostałych całkowitych dochodów została zmodyfikowana w celu odzwierciedlenia tych zmian. Zastosowanie zmian do MSR 1 nie powoduje innych niż wyżej wymienione prezentacyjne zmiany (tj. nie ma wpływu na wynik w rachunku zysków i strat, pozostałych całkowitych dochodach ani na sumę całkowitych dochodów).

- MSR 12 (zmiana) „Podatek dochodowy” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2012 r. lub później.

Zmieniony standard reguluje, w jaki sposób kalkulować podatek odroczony w przypadkach, gdy prawo podatkowe odmiennie traktuje odzyskanie wartości nieruchomości inwestycyjnej poprzez jej wykorzystanie (czynsze) i zbycie, a jednostka nie ma planów co do jej zbycia. Zmiana MSR 12 powoduje wycofanie interpretacji SKI 12, ponieważ jej regulacje zostały włączone do standardu. Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- Znowelizowany MSR 19 (2011) "Świadczenia pracownicze" - Poprawki do rachunkowości świadczeń po okresie zatrudnienia

MSR 19 (2011) zmienia sposób ujmowania programów określonych świadczeń. Najistotniejsza zmiana dotyczy ujmowania zmian zobowiązań z tytułu określonych świadczeń oraz aktywów programu. Zmiany wymagają ujmowania zmian zobowiązań z tytułu określonych świadczeń i wartości godziwej aktywów programu w momencie ich powstania. Zmiana ta tym samym eliminuje „metodę korytarzową” dopuszczalną przez poprzednią wersję MSR 19 i przyspiesza rozpoznawanie kosztów przeszłego zatrudnienia. Wszelkie zyski i straty aktuarialne ujmowane są natychmiastowo w pozostałych całkowitych dochodach w celu ujęcia aktywów lub zobowiązań emerytalnych netto w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej aby odzwierciedlić pełną wartość deficytu lub nadwyżki programu. Ponadto, koszty odsetek i przewidywany zwrot z aktywów programu z poprzedniej wersji MSR 19 są w MSR 19 (2011) zastąpione „odsetkami netto”, który są obliczane poprzez zastosowanie stopy dyskontowej do aktywów lub zobowiązań z tytułu określonych świadczeń netto. Ze względu na fakt, że Grupa posiada jedynie rezerwy na odprawy emerytalne, które traktuje jako inne

długoterminowe świadczenia pracownicze zmiany MSR 19, nie miały wpływu na wartości ujęte w rachunku zysków i strat oraz pozostałych całkowitych dochodach.

- MSSF 1 (zmiana) „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 lipca 2011 r. lub później.

Dotychczas MSSF 1 uzależniał możliwość skorzystania z niektórych zwolnień i wyłączeń od faktu, czy transakcja nastąpiła przed czy po 1 stycznia 2004 roku. Zmiana MSSF 1 dotyczy zastąpienia tej daty dniem przejścia na MSSF. Ponadto wprowadzono zmiany zasad postępowania w przypadku, gdy jednostka działała w okresie ostrej hiperinflacji, kiedy nie były osiągalne wskaźniki cen oraz nie istniała stabilna waluta obca.

Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”), lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską, wykazywane są poniżej w punkcie dotyczącym standardów i interpretacji, które nie weszły w życie.

W niniejszym sprawozdaniu finansowym nie skorzystano z dobrowolnego wcześniejszego zastosowania standardu lub interpretacji.

Poniżej zostały przedstawione opublikowane nowe standardy i interpretacje KIMSF, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości RMSR, jednakże nie obowiązujące w bieżącym okresie sprawozdawczym.

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zostały opublikowane nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, obowiązujące dla okresów rocznych następujących po 2013 roku:

- „Pakiet pięciu standardów” dotyczący konsolidacji, wspólnych ustaleń umownych oraz ujawnień na temat zaangażowania w inne jednostki:

MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostki” będzie wymagał dostarczenia zwiększonej informacji zarówno na temat jednostek objętych konsolidacją jak i jednostek nieobjętych konsolidacją, w których jednostka jest zaangażowana. Celem MSSF 12 jest dostarczanie informacji, tak aby użytkownicy sprawozdań finansowych mogli ocenić podstawę kontroli, ograniczenia narzucone na skonsolidowane aktywa i pasywa, ekspozycję na ryzyko wynikające z zaangażowania w strukturalne jednostki nieobjęte konsolidacją oraz zaangażowanie niekontrolujących posiadaczy udziałów w operacjach skonsolidowanych jednostek.

MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” (znowelizowany w roku 2011). Wymagania dotyczące jednostkowych sprawozdań finansowych nie uległy zmianie i są zawarte w znowelizowanym MSR 27. Inne części MSR 27 zostały zastąpione przez MSSF 10.

MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólne przedsięwzięcia” (znowelizowany w roku 2011) MSR 28 zmieniono w wyniku publikacji MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12.

W czerwcu 2012 dokonano zmian do MSSF 10, MSSF 11 oraz MSSF 12 w celu dostarczenia objaśnienia na temat przepisów przejściowych.

Wszystkie standardy z „pakietu pięciu” oraz późniejsze zmiany obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później z możliwością wcześniejszego zastosowania - pod warunkiem jednoczesnego wdrożenia wszystkich pięciu standardów.

Zarząd Spółki spodziewa się przyjęcia pakietu pięciu standardów w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych za okres roczny rozpoczynający się 1 stycznia 2014 r. Zastosowanie tych standardów nie powinno mieć istotnego wpływu na kwoty wykazywane w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych.

W odniesieniu do zmian do MSSF 10 z października 2012 "Jednostki inwestycyjne", Grupa nie będzie korzystać ze zwolnienia z konsolidacji przewidzianego dla jednostek inwestycyjnych, jako że nie prowadzi tego rodzaju działalności.

- Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” - kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Zmiany doprecyzowują zasady kompensowania i skupia się na czterech głównych obszarach (a) wyjaśnienie, na czym polega "posiadanie możliwego do wyegzekwowania prawa do przeprowadzania kompensaty"; (b) jednoczesne przeprowadzanie kompensat i rozliczeń; (c) kompensowanie zabezpieczeń; (d) jednostka rozliczeniowa na potrzeby kompensat.

Zmiany do MSR 32 obowiązują z dniem 1 stycznia 2014 r. Zarząd przewiduje, iż powyższe zmiany przyczynią się do zwiększenia zakresu ujawnień w odniesieniu do kompensowanych aktywów i zobowiązań finansowych.

- Zmiany do MSR 36 „Utrata wartości aktywów” - Ujawnianie wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),

Zmiany do MSR 36 o niewielkim zakresie dotyczą ujawnienia informacji o wartości odzyskiwalnej aktywów, u których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości oraz w sytuacji kiedy wartość odzyskiwalna jest oparta na wartości godziwej pomniejszona o koszty zbycia. Przy opracowywaniu MSSF 13 „Określanie wartości godziwej”, RMSR postanowiła zmienić MSR 36 w taki sposób aby wprowadzić wymóg ujawnienia informacji o wartości odzyskiwalnej aktywów, u których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości. Aktualne zmiany wyjaśniają pierwotny zamiar RMSR, że zakres tych ujawnień jest ograniczony jedynie do wartości odzyskiwalnej aktywów, u których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości oraz kiedy wartość odzyskiwalna jest oparta na wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Zarząd przewiduje, iż powyższe zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na kwoty wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

- Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” - Nowacja instrumentów pochodnych i dalsze stosowanie rachunkowości zabezpieczeń (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie).

Zmiany o niewielkim zakresie dają możliwość dalszego stosowania rachunkowości zabezpieczeń w przypadku nowacji instrumentu pochodnego (wyznaczonego jako instrument zabezpieczający) w taki sposób, że jego stroną staje się kontrahent centralny, pod warunkiem spełnienia określonych warunków.

Zarząd przewiduje, iż powyższe zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na kwoty wykazywane w sprawozdaniu finansowym Grupy.

Grupa zamierza wdrożyć powyższe regulacje w terminach przewidzianych do zastosowania przez standardy lub interpretacje.

5. Stosowane zasady rachunkowości

5.1. Zasady konsolidacji

Przejęcia jednostek i wyodrębnionych części działalności rozlicza się metodą nabycia, za wyjątkiem połączeń pod wspólną kontrolą które są rozliczane metodą łączenia udziałów. Koszt połączenia jednostek wycenia się w zagregowanej wartości godziwej przekazanych aktywów, poniesionych lub przejętych zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z połączeniem jednostek gospodarczych. Dające się zidentyfikować aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki przejmowanej spełniające warunki ujęcia zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” ujmuje się w wartości godziwej na dzień przejęcia, z wyjątkiem aktywów trwałych (lub grup do zbycia) sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”, ujmowanych i wycenianych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Wartość firmy wynikającą z przejęcia ujmuje się w aktywach i początkowo wykazuje po kosztach, jako wartość kosztów przejęcia przekraczającą udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Jeśli po przeszacowaniu udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przekracza koszt połączenia jednostek gospodarczych, nadwyżkę ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Przez jednostki zależne rozumie się jednostki kontrolowane przez jednostkę dominującą. Uznaje się, że kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności.

Wyniki finansowe jednostek zależnych nabytych lub sprzedanych w ciągu roku ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu ich efektywnego nabycia lub zbycia.

W stosownych przypadkach w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez daną jednostkę z zasadami stosowanymi przez pozostałe jednostki Grupy.

Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty zachodzące między podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją podlegają pełnej eliminacji konsolidacyjnej.

Udziały mniejszości w aktywach netto (z wyłączeniem wartości firmy) konsolidowanych podmiotów zależnych prezentowane są odrębnie od kapitału własnego Grupy. Na udziały mniejszości składają się wartości udziałów na dzień połączenia jednostek gospodarczych oraz udziały mniejszościowe w zmianach w kapitale własnym

począwszy od daty połączenia. Straty przypisywane udziałom mniejszościowym wykraczające poza udział w kapitale podstawowym podmiotu alokowane są do udziałów Grupy, z wyjątkiem przypadków wiążącego zobowiązania i zdolności udziałowców mniejszościowych do dokonania dodatkowych inwestycji w celu pokrycia strat.

Wartość firmy powstająca przy przejściu wynika z wystąpienia na dzień przejęcia nadwyżki kosztu przejęcia jednostki nad udziałem Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki zależnej, stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanych na dzień przejęcia.

Wartość firmy ujmuje się początkowo jako składnik aktywów po koszcie, a następnie wycenia według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości.

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy alokuje się na poszczególne ośrodki Grupy generujące przepływy pieniężne, które powinny odnieść korzyści z synergii będących efektem połączenia. Jednostki generujące przepływy pieniężne, do których alokuje się wartość firmy, testuje się pod względem utraty wartości raz w roku lub częściej, jeśli można wiarygodnie przypuszczać, że utrata wartości wystąpiła. Jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jej wartości bilansowej, stratę z tytułu utraty wartości alokuje się najpierw w celu redukcji kwoty bilansowej wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a następnie do pozostałych aktywów tego ośrodka proporcjonalnie do wartości bilansowej poszczególnych składników aktywów tej jednostki. Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla wartości firmy nie podlega odwróceniu w następnym okresie.

W chwili zbycia jednostki zależnej lub podlegającej wspólnej kontroli przypadającą na nią część wartości firmy uwzględnia się przy obliczaniu zysku/straty z tytułu zbycia.

5.2. Ujęcie przychodów ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług VAT oraz inne podatki związane ze sprzedażą, za wyjątkiem podatku akcyzowego.

5.3. Sprzedaż towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia z Grupy na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów;
- sędowania przez Grupę funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami;
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów;
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją; oraz
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

5.4. Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo Akcjonariuszy do otrzymania płatności. Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco według czasu powstawania, poprzez odniesienie do kwoty niespłaconego jeszcze kapitału i przy uwzględnieniu efektywnej stopy oprocentowania, czyli stopy efektywnie dyskontującej przyszłe wpływy pieniężne szacowane na oczekiwany okres użytkowania danego składnika aktywów do wartości bilansowej netto tego składnika.

5.5. Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową w okresie wynikającym z umowy leasingu. Początkowe koszty bezpośrednie, poniesione w trakcie negocjacji i/lub pozyskiwania leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej leasingowanego składnika aktywów, i ujmuje metodą liniową przez okres leasingu.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego traktuje się jak aktywa Grupy i wycenia w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu, tak by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe odnosi się bezpośrednio do rachunku zysków i strat, chyba że można je bezpośrednio przyporządkować do odpowiednich aktywów - wówczas są one kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy dotyczącymi kosztów obsługi zadłużenia, przedstawionymi poniżej w części 3.6. Płatności warunkowe z tytułu leasingu ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego odnosi się w rachunek zysków i strat metodą liniową przez okres leasingu, z wyjątkiem przypadków, kiedy inna, systematyczna podstawa rozliczenia jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych wypływających z leasingu danego składnika aktywów. Płatności warunkowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

5.6. Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

5.7. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

5.8. Dotacje

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Grupa spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Grupę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji rozliczeń międzyokresowych i odnosi w rachunek zysków i strat systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Grupy bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym są należne.

5.9. Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie w którym Grupa otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych

płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, z wyceną aktuarialną przeprowadzaną na każdy dzień bilansowy. Zyski i straty aktuarialne ujmowane są w całości w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są natychmiast w stopniu, w jakim dotyczą świadczeń już nabytych, a w pozostałych przypadkach amortyzuje się je metodą liniową przez średni okres, po którym świadczenia zostają nabyte.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Grupa jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupą pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego, lub
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

5.10. Opodatkowanie

Podatek dochodowy Grupy obejmuje podatek dochodowy bieżący oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od bilansowego zysku (straty) netto o wyłączenia o wyłączenia przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis. Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne.

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w rachunku zysków i strat, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny (inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych. W przypadku połączenia jednostek gospodarczych konsekwencje podatkowe uwzględnia się przy obliczaniu wartości firmy lub określaniu wartości udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przewyższającej koszt przejęcia.

5.11. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych, jak również dla celów jeszcze nie określonych, prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie wytworzenia pomniejszonym o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz, dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy. Amortyzacja dotycząca tych aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania, zgodnie z zasadami dotyczącymi pozostałych aktywów trwałych Grupy.

Amortyzacja środków trwałych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

- budynki i budowle od 10 do 40 lat,
- maszyny i urządzenia od 3 do 7 lat,
- środki transportu od 5 do 7 lat,
- pozostałe środki trwałe od 3 do 10 lat.

Grunty własne nie podlegają amortyzacji.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne. Przy braku wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z MSSF 5.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

5.12. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jej użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady nie spełniające w/w warunków ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat w dacie ich poniesienia.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie. Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych

o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

- licencje na oprogramowanie od 2 do 20 lat, .
- prace rozwojowe 5 lat,
- znaki towarowe 50 lat.
- prawa majątkowe 5 lat.

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności podstawowej.

Wartości niematerialne utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne. Przy braku wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Wartości niematerialne spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zgodnymi z MSSF 5.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

5.13. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Grupy alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła.).

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się w niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

5.14. Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według indywidualnej oceny ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przeznaczonych na świadczenie konkretnych przedsięwzięć lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

5.15. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

Aktywa trwale i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółek Grupy do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowana jest w osobnej pozycji. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań.

5.16. Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Grupie ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

5.17. Aktywa finansowe

Inwestycje ujmuje się w dniu zakupu i usuwa ze sprawozdania finansowego w dniu sprzedaży, jeśli umowa wymaga dostarczenia ich w terminie wyznaczonym przez odpowiedni rynek, a ich wartość początkową wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji, z wyjątkiem tych aktywów, które klasyfikuje się jako aktywa finansowe wyceniane początkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe klasyfikuje się jako: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

5.17.1. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w rachunku zysków i strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

5.17.2. Inwestycje utrzymywane do wymagalności

Inwestycje oraz inne aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które Grupa chce i może utrzymywać do momentu osiągnięcia wymagalności klasyfikuje się jako inwestycje utrzymywane do wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

5.17.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Akcje i umarzalne obligacje nienotowane na giełdzie, będące w posiadaniu Grupy i znajdujące się w obrocie na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży i wykazuje w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, odsetek obliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej oraz ujemnych i dodatnich różnic kursowych dotyczących aktywów pieniężnych, które ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat. W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujętą uprzednio w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji ujmuje się w rachunku zysków i strat danego okresu.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat w chwili uzyskania przez Grupę prawa do ich otrzymania.

Wartość godziwą aktywów pieniężnych dostępnych do sprzedaży denominowanych w walutach obcych określa się przeliczając te waluty po kursie spot na dzień bilansowy. Zmiana wartości godziwej przypadająca na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu historycznego danego składnika aktywów wykazywana jest w rachunku zysków i strat, zaś pozostałe zmiany ujmuje się w kapitale własnym.

5.17.4. Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

5.17.5. Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywne dowód utraty wartości.

W przypadku niektórych kategorii aktywów finansowych, np. należności z tytułu dostaw i usług, poszczególne aktywa ocenione jako te, które nie utraciły ważności, bada się pod kątem utraty wartości łącznie. Obiektywne dowody utraty wartości dla portfela należności obejmują doświadczenie Grupy w procesie windykacji należności; wzrost liczby nieterminowych płatności przekraczających średnio 90 dni, a także obserwowalne

zmiany w warunkach gospodarki krajowej czy lokalnej, które mają związek z przypadkami nieterminowych spłat należności.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do sprzedaży ujęte uprzednio przez wynik finansowy nie podlegają odwróceniu poprzez ten rachunek. Wszelkie zwiększenia wartości godziwej następujące po wystąpieniu utraty wartości ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

5.18. Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

5.18.1. Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

5.18.2. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

5.18.2.1. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

5.18.2.2. Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

5.19. Podstawowe osądy rachunkowe i podstawy szacowania niepewności

Stosując zasady rachunkowości obowiązujące w Grupie, zarząd jednostki dominującej zobowiązany jest do dokonywania szacunków, osądów i założeń dotyczących kwot wyceny poszczególnych składników aktywów i zobowiązań. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Rzeczywiste wyniki mogą odbiegać od przyjętych wartości szacunkowych.

Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

Klasyfikacja umów leasingu

Grupa jest stroną umów leasingu operacyjnego, które zdaniem Zarządu zgodnie z MSR 17 „Leasing” spełniają warunki umów leasingu finansowego.

Aktywa i rezerwy na odroczony podatek dochodowy

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według obowiązujących przepisów będą stosowane na moment zrealizowania aktywa lub rozwiązania rezerwy, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych.

Rezerwy na świadczenie pracownicze

Grupa tworzy rezerwy na świadczenia pracownicze korzystając z metod aktuarialnych.

Odpis aktualizujący należności

Grupa dokonała aktualizacji wartości należności, oceniła prawdopodobieństwo uzyskania wpływów z tytułu przeterminowanych należności i oszacowała wartość utraconych wpływów, na które utworzyła odpis aktualizujący.

Odpis aktualizujące zapasy

Grupa dokonała aktualizacji wartości zapasów, oceniła prawdopodobieństwo uzyskania wpływów z tytułu sprzedaży zapasów zalegających i oszacowała wartość utraconych wpływów, na które utworzyła odpis aktualizujący.

6. Przychody z działalności operacyjnej**6.1. Przychody ze sprzedaży**

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2013 tys. PLN
Przychody ze sprzedaży ogółem	170 381	155 654
-w tym sprzedaż towarów	4 400	5 292

6.2. Struktura terytorialna

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2013 tys. PLN
Kraj	126 771	120 954
Eksport	43 610	35 700
Przychody netto ze sprzedaży	170 381	155 654

6.3. Przychody ze sprzedaży wg branż

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2013 tys. PLN
Opakowania dla branży kosmetycznej	79 174	70 044
Opakowania dla branży spożywczej	72 850	68 176
Opakowania dla branży farmaceutycznej	10 215	8 872
Pozostałe	8 142	8 562
Przychody netto ze sprzedaży	170 381	155 654

7. Pozostałe przychody operacyjne

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2013 tys. PLN
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	903	120
Dotacje	1 471	1 235
Pozostałe przychody operacyjne, w tym:	3 331	2 603
- sprzedaż makulatury i innych odpadów użytkowych	2 140	1 758
- rozliczenie przychodów dotyczących środków trwałych sfinansowanych ze środków PFRON	165	170
- wykrojniki	455	321
- rozwiązane odpisy aktualizacyjne	216	-
- dzierżawa	19	15
- usługi logistyczne	97	62
- otrzymane odszkodowania	208	144
- inne przychody operacyjne	31	133
-razem	5 705	3 958

Istotną pozycję pozostałych przychodów operacyjnych stanowią dotacje do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych, rozliczane przez okres amortyzacji (umorzenia) środków trwałych otrzymane na ich nabycie dotacje oraz wydatki z ZFRON będące przysporzeniem dla Grupy. Największą pozycję stanowią przychody ze sprzedaży odpadów użytkowych (głównie makulatury) oraz w analizowanym okresie zysk ze sprzedaży środków trwałych.

8. Koszty działalności operacyjnej

8.1. Koszty w układzie rodzajowym i pozostałe koszty operacyjne

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2013 tys. PLN
Amortyzacja	9 958	8 585
Zużycie materiałów i energii	97 004	91 719
Usługi obce	13 584	12 007
Podatki i opłaty	788	674
Wynagrodzenia	21 990	18 936
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	4 663	4 074
Pozostałe koszty rodzajowe	494	434
Koszty według rodzaju, razem	148 481	136 429

Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	-	95
Pozostałe koszty operacyjne, w tym:	853	954
- niezawinione niedobory i likwidacje	654	674
- amortyzacja nieplanowa-likwidacja budynków i budowli	57	120
- odszkodowania , premie pieniężne i inne	45	42
- inne koszty operacyjne	97	118
Koszt własny sprzedaży towarów	4 282	4 900
Zmiana stanu produktów	-3 349	-3 517
Koszty działalności operacyjnej	150 267	138 861

W strukturze kosztów rodzajowych jednostki dominują, w związku z produkcyjnym charakterem prowadzonej działalności gospodarczej, koszty zużycia materiałów i energii oraz koszty pracy. W ostatnim roku obrotowym stanowiły one odpowiednio 65% i 18 % kosztów rodzajowych ogółem. W 2014 roku spadł udział kosztów zużycia materiałów i energii.

9. Przychody i koszty finansowe

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2013 tys. PLN
Przychody finansowe	1 072	1 639
- z tytułu odsetek	1 072	1 639
- z tytułu różnic kursowych	-	-
Koszty finansowe	431	440
- z tytułu odsetek	213	323
- z tytułu różnic kursowych	218	117
Przychody (koszty) finansowe netto	641	1 199

Do przychodów finansowych klasyfikowane są przychody z tytułu otrzymanych dywidend, odsetki od działalności lokacyjnej i inwestycyjnej w różnego rodzaju formy instrumentów finansowych. Do działalności finansowej zaliczane są także zyski z tytułu różnic kursowych.

Do kosztów finansowych klasyfikowane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania, odsetki płatne z tytułu umów leasingu finansowego jakich Grupa jest stroną oraz inne koszty finansowe. Do działalności finansowej zaliczane są także straty z tytułu różnic kursowych.

Jedyną pozycję przychodów finansowych stanowią odsetki od lokat i pożyczek.

Na koszty finansowe natomiast składały się przede wszystkim koszty odsetek od kredytów bankowych oraz różnice kursowe.

Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej korygują przychody ze sprzedaży i koszty działalności operacyjnej. W działalności finansowej Grupa wykazuje wyłącznie różnice kursowe dotyczące kredytów bankowych i innych zobowiązań/aktywów finansowych.

9.1. Przychody finansowe z tytułu odsetek

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2013 tys. PLN
Od udzielonych pożyczek	2	-
Pozostałe odsetki	1 077	1 639
- od jednostek powiązanych	-	-
- od pozostałych jednostek	1 077	1 639
Przychody finansowe z tytułu odsetek, razem	1 079	1 639

9.2. Koszty finansowe z tytułu odsetek

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2013 tys. PLN
Od kredytów i pożyczek	213	323
- od jednostek powiązanych	-	-
- dla innych jednostek	213	323
Pozostałe odsetki	-	-
- od jednostek powiązanych	-	-
- dla innych jednostek	-	-
Koszty finansowe z tytułu odsetek, razem	213	323

9.3. Pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów, w których zostały ujęte różnice kursowe

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2013 tys. PLN
Przychody ze sprzedaży	376	84
Koszty działalności operacyjnej	-88	29
Koszty finansowe	-213	-117
Razem	75	-4

10. Podatek dochodowy bieżący i odroczony

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2013 tys. PLN
Bieżący podatek dochodowy:	4 316	3 384
Bieżące obciążenia z tytułu podatku dochodowego	4 318	3 382
Korekty dotyczące podatku bieżącego z lat ubiegłych	-2	2
Odroczony podatek dochodowy:		
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	652	852
Podatek odroczony związany z obniżeniem stawek podatku dochodowego	-	-
Obciążenie podatkowe wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	4 968	4 236

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Obecnie obowiązuje stawka 19%, a przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów. W zakresie podatku dochodowego, Grupa podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Grupa nie stanowi podatkowej grupy kapitałowej, jak również nie prowadzi działalności w specjalnej strefie ekonomicznej, co różnicowałoby zasady określania obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie. Rok podatkowy jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Najistotniejszymi tytułami, od których Grupa tworzy aktywa i rezerwę z tytułu odroczonego podatku są:

- środki trwałe – różne stawki amortyzacyjne,
- różnice kursowe – dodatnie, ujemne,
- rezerwy na świadczenia pracownicze,
- odpisy aktualizujące należności i zapasy.

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie tworzyła podatku odroczonego, którego skutki byłyby odnoszone bezpośrednio na kapitał własny.

11. Zysk przypadający na jedną akcję

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2013 tys. PLN
Zysk netto/dochód netto	21 504	17 714
Liczba akcji (w sztukach)	9 807 516	9 807 516
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję	2,20	1,81
- z działalności kontynuowanej	2,20	1,81
- z działalności zaniechanej	-	-
Rozwodniony zysk netto	21 504	17 714
Rozwodniona liczba akcji (w sztukach)	9 807 516	9 807 516
Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję	2,20	1,81
- z działalności kontynuowanej	2,20	1,81
- z działalności zaniechanej	-	-

12. Segmenty operacyjne

Zarząd jednostki dominującej rozpoznawał do roku 2012 następujące segmenty:

- opakowania kartonowe (produkcja opakowań kartonowych z tektury litej),
- etykiety i ulotki papierowe oraz usługa druku opakowań.

W związku jednak ze zmianą profilu prowadzonej działalności przez jednostkę zależną Zarząd uznał, iż powyższy podział jest niezasadny.

Zarząd jako organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych prowadzi obecnie analizę, która ma umożliwić wyodrębnienie nowych segmentów operacyjnych w związku ze zmianami w Grupie.

Obecnie decyzje operacyjne Grupy oparte są na danych finansowych zaprezentowanych w notach 6-9 w zakresie przychodów i kosztów oraz analizie kluczowych klientów.

13. Działalność zaniechana

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana

14. Rzeczowe aktywa trwałe**14.1. Specyfikacja rzeczowych aktywów trwałych**

Wyszczególnienie	31.12.2014 tys. PLN	31.12.2013 tys. PLN
Rzeczowe aktywa trwałe	114 078	106 090
Środki trwałe	113 060	92 826
- grunty	10 522	10 522
- budynki i budowle	31 342	32 206
- urządzenia techniczne i maszyny	69 441	48 515
- środki transportu	1 173	956
- inne środki trwałe	582	627
Środki trwałe w budowie	1 018	13 264

14.2. Zmiany wartości środków trwałych

Wyszczególnienie	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia techniczne	Środki transportu	Pozostałe	Razem
Wartość brutto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2013	42 014	75 911	2 367	1 444	121 736
Zwiększenia (z tytułu)	4 881	7 317	166	281	12 645
- z tyt. przeniesienia środków trwał. z nieruchomości inwestycyjnych	0	0	0	0	0
- zakupu	4 881	7 317	166	281	12 645
- pozostałe	0	0	0	0	0
Zmniejszenia (z tytułu)	105	16	140	0	261
- sprzedaży	0	16	140	0	156
- przeksięgowania	0	0	0	0	0
- likwidacji	105	0	0	0	105
Wartość brutto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2013	46 790	83 212	2 393	1 725	134 120
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2013	3 185	27 833	1 274	893	33 185
Amortyzacja za okres (z tytułu)					
- amortyzacja za 2013 rok	894	6 875	293	205	8 267
- wyksięgowanie amortyzacji za 2013 z tytułu sprzedaży i likwidacji	17	11	130	0	158
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2013	4 062	34 697	1 437	1 098	41 294
Wartość brutto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2014	46 790	83 212	2 393	1 725	134 120
Zwiększenia (z tytułu)	143	30 170	486	263	31 062
- z tyt. przeniesienia środków trwał. z nieruchomości inwestycyjnych	0	0	0	0	0
- zakupu	143	30 170	486	263	31 062

Skonsolidowany raport roczny za rok obrotowy zakończony 31.12. 2014 roku

Wyszczególnienie	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia techniczne	Środki transportu	Pozostałe	Razem
- pozostałe	0	0	0	0	0
Zmniejszenia (z tytułu)	72	6 682	115	4	6 873
- sprzedaży	0	6 682	115	4	6 801
- przesięgowania	0	0	0	0	0
- likwidacji	72	0	0	0	72
Wartość brutto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2014	46 861	106 700	2 764	1 984	158 309
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2014	4 062	34 697	1 437	1 098	41 294
Amortyzacja za okres (z tytułu)					
- amortyzacja za 2014 rok	950	8 085	244	308	9 587
- wysięgowanie amortyzacji za 2013 z tytułu sprzedaży i likwidacji	15	5 523	90	4	5 632
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2013	4 997	37 259	1 591	1 402	45 249
Wartość netto					
Na dzień 31 grudnia 2013	42 728	48 515	956	627	92 826
Na dzień 31 grudnia 2014	41 864	69 441	1 173	582	113 060

14.3. Struktura własności środków trwałych

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2013 tys. PLN
Własne	113 060	92 431
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu,	0	395
Razem	113 060	92 826

14.4. Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenie

Informacje na temat aktywów, które zostały zastawione w związku z zawartymi umowami kredytowymi .

Wyszczególnienie zobowiązań	Forma zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia na dzień	
		31.12.2014.	31.12.2013.
1) Hala druku	Hipoteka	5 200	5 200
2) Budynek magazynu	Hipoteka	6 821	6 821
3) Biurowiec	Hipoteka	9 134	9 134
4) Heidelberg	Zastaw rejestrowy	3 000	3 000

14.5. Środki trwałe w leasingu

Na dzień bilansowy Grupa nie jest stroną umów leasingowych.

14.6. Odpisy z tytułu utraty wartości

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonywała odpisów aktualizujących wartość środków trwałych z tytułu utraty wartości.

15. Pozostałe wartości niematerialne**15.1. Zmiana wartości pozostałych wartości niematerialnych i prawnych**

Wyszczególnienie	Inne wartości niematerialne		Prace rozwojowe w budowie	Prace rozwojowe zakończone	Razem
	Znak towarowy	Licencje, prawa			
Wartość brutto wartości niematerialnych na 1 stycznia 2013	1 930	2 323	614	0	4 867
Zwiększenia (z tytułu)	0	70	384	546	1 000
- zakupy	0	70	384	546	1 000
Zmniejszenia (z tytułu)	0	0	546	0	546
- likwidacja/prace zakończone	0	0	546	0	546
Wartość brutto wartości niematerialnych na 31 grudnia 2013	1 930	2 393	452	546	5 321
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 1 stycznia 2013	688	2 016	0	0	2 704
Amortyzacja za okres (z tytułu)					
- amortyzacja za 2013rok	39	188	0	91	318

Wyszczególnienie	Inne wartości niematerialne		Prace rozwojowe w budowie	Prace rozwojowe zakończone	Razem
	Znak towarowy	Licencje, prawa			
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 31 grudnia 2013	727	2 204	0	91	3 022
Wartość brutto wartości niematerialnych na 1 stycznia 2014	1 930	2 393	452	546	5 321
Zwiększenia (z tytułu)	0	208	387	0	595
- zakupy	0	208	387	0	595
Zmniejszenia (z tytułu)	0	0	240	0	240
- likwidacja/prace zakończone/korekta za 2013 i 2014	0	0	240	0	240
Wartość brutto wartości niematerialnych na 31 grudnia 2014	1 930	2 601	599	546	5 9165 676
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 1 stycznia 2014	727	2 204	0	91	3 022
Amortyzacja za okres (z tytułu)					
- amortyzacja za 2014 rok	39	224	0	109	372
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 31 grudnia 2014	766	2 428	0	200	3 394
Wartość netto					
Na dzień 31 grudnia 2013	1 203	189	452	455	2 299
Na dzień 31 grudnia 2014	1 164	173	599	346	2282

15.2. Struktura własnościowa wartości niematerialnych

Struktura własnościowa	12 miesięcy zakończone 31.12.2014 tys. PLN	12 miesięcy zakończone 31.12.2013 tys. PLN
Wartości niematerialne własne	2 282	2 299
Wartości niematerialne używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej podobnej	-	-
Wartości niematerialne razem	2 282	2 299

15.3. Wartości niematerialne oddane pod zastaw jako zabezpieczenie

Wartości niematerialne nie stanowią zabezpieczeń zobowiązań zaciągniętych przez Grupę Kapitałową.

15.4. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonywała odpisów aktualizujących wartości niematerialne z tytułu utraty wartości.

15.5. Koszty prac rozwojowych

W 2014 roku nie zakończono żadnego projektu prac rozwojowych. Aktualna wartość projektów wynosi 599 tysięcy złotych.

16. Zapasy**16.1. Specyfikacja zapasów**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Materiały	8 563	6 617
Produkcja w toku	2 755	2 682
Wyroby gotowe	19 847	16 431
Towary	742	1 020
Zapasy ogółem	31 907	26 750

W roku 2014 Grupa nie dokonywała odpisów aktualizujących zapasów.

17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności**17.1. Specyfikacja należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	47 535	37 008
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	1 532	1 554
Pozostałe należności	10 273	1 358
- w tym zaliczki inwestycyjne	8 700	686
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności	-	-
Należności ogółem, z tego	57 808	38 366
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	57 808	38 366

17.2. Struktura wiekowa należności z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Bieżące	41 043	32 418
Przeterminowane	8 024	6 144
- od 1 do 30 dni	5 215	3 998
- od 31 do 60 dni	286	280
- od 61 do 90 dni	122	202
- od 91 do 180 dni	643	110
- Powyżej 180 dni	1 758	1 554
Należności z tytułu dostaw i usług, brutto	49 067	38 562
Odpisy aktualizujące wartość należności	1 532	1 554
Należności z tytułu dostaw i usług, netto	47 535	37 008

17.3. Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Stan na początek okresu	1 554	1 718
Zwiększenia (z tytułu)	-	12
- odpisy aktualizujące należności główne	-	12
- odpisy aktualizujące odniesione w koszty finansowe	-	-
Zmniejszenia (z tytułu)	22	176
- wykorzystanie odpisu aktualizującego	-	-
- rozwiązanie odpisu aktualizującego	22	176
Stan odpisów aktualizujących na koniec okresu, razem	1 532	1 554

17.4. Struktura walutowa należności krótkoterminowych

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Należności w walucie polskiej	29 765	18 292
Należności w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	19 302	20 074
- EURO	3500	4 810
- w przeliczeniu na zł	14 915	19 948
- USD	67	42
- w przeliczeniu na zł	226	126
- CZK	27 341	-
- w przeliczeniu na zł	4 161	-
Razem	49 067	38 366

18. Pozostałe aktywa finansowe**18.1. Specyfikacja aktywów finansowych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	-	-
- obligacje korporacyjne ,lokaty	-	-
- pożyczki	21	57
Razem	21	57

19. Środki pieniężne**19.1. Specyfikacja środków pieniężnych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	20 709	41 568
Inne środki pieniężne	-	-
Razem	20 709	41 568

19.2. Struktura walutowa środków pieniężnych

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w walucie polskiej	20 546	33 203
Środki pieniężne w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	163	8 365
- EUR	34	2 015
- w przeliczeniu na zł	146	8 360
- USD	2	2
- w przeliczeniu na zł	5	5
- CHF	3	-
- w przeliczeniu na zł	10	-
- RUB	29	-
- w przeliczeniu na zł	2	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem	20 709	41 568

20. Pozostałe aktywa**20.1. Specyfikacja krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Ubezpieczenia majątkowe	19	24
Prenumeraty	6	6
Abonamenty	93	136
Inne	6	4
Razem	124	170

21. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym w Grupie nie wystąpiły aktywa trwale zakwalifikowane do grupy „przeznaczone do zbycia” zgodnie z MSSF 5.

22. Kapitał własny**22.1. Specyfikacja kapitału własnego**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		
Kapitał (Fundusz) podstawowy	9 808	9 808
Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-
Kapitał (Fundusz) zapasowy	159 996	147 185
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-	-
Zysk (strata) netto	21 504	17 714
Kapitał mniejszości	-	-
Razem kapitał własny	191 308	174 707

22.2. Struktura kapitału zakładowego

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Liczba akcji tys. sztuk	9 808	9 808
Wartość nominalna akcji (PLN / akcję)	1	1
Kapitał podstawowy	9 808	9 808

22.3. Zmiany kapitału podstawowego

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2012 w tys. PLN
Kapitał podstawowy na początek okresu	9 808	9 808
Zwiększenia kapitału podstawowego w okresie	-	-
- emisja akcji	-	-
- podwyższenie kapitału podstawowego z tytułu zamiany obligacji na akcje	-	-
Zmniejszenia kapitału podstawowego w okresie	-	-
Kapitał podstawowy na koniec okresu	9 808	9 808

22.4. Zysk zatrzymany, dywidendy i kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Stan na początek okresu	147 185	134 927
Zyski zatrzymane	17 714	17 162
Wyplata dywidendy	-4 903	-4 904
Stan na koniec okresu	159 996	147 185

23. Kredyty i pożyczki otrzymane**23.1. Specyfikacja otrzymanych kredytów i pożyczek**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Kredyty i pożyczki długoterminowe	7 273	8 981
- kredyty	7 273	8 981
- pożyczki	-	-
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	2 121	2 411
- kredyty	2 121	2 411
- pożyczki	-	-
Razem	9 394	11 392

23.2. Kredyty i pożyczki o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Do jednego roku	1 671	2 411
Powyżej 1 roku do 3 lat	2 834	3 058
Powyżej 3 lat do 5 lat	2 492	2 581
Powyżej 5 lat	2 398	3 342
Razem	9 394	11 392

23.3. Struktura walutowa kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
W walucie polskiej	2 421	3 175
W walucie obcej, w tym:	6 973	8 217
- EUR	-	626
- USD	-	-
- CHF	6 973	7 591
Razem	9 394	11 392

23.4. Najistotniejsze umowy kredytowe w Grupie na dzień 31 grudnia 2014 roku

Bank	Kredyt wg umowy		Kwota pozostała do spłaty		Warunki	Termin spłaty	Zabezpieczenie	Przeznaczenie kredytu
	Waluta (w tys.)	tys. zł	Waluta (w tys.)	tys. zł				
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	2 221 CHF	-	1 331	4 721	LIBOR 1M powiększony o marżę	31 grudnia 2023r.	Hipoteka zwykła w kwocie 2 220 tys. CHF na nieruchomości położonej w Poznaniu przy ul. Żmigrodzkiej 37, hipoteka kaucyjna do kwoty 666 tys. CHF na ww. nieruchomości, przelew wierzytelności z umowy ubezpieczenia tej nieruchomości.	Finansowanie budowy budynku biurowego
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	-	4 000	-	1 913	WIBOR 3M powiększony o marżę	20 lipca 2019r.	Hipoteka zwykła łączna w kwocie 4 000 tys. zł na nieruchomości położonej w Poznaniu, przy ul. Żmigrodzkiej 37 (KW nr PO1P/00026649/3 i PO1P/00215905/8). Hipoteka kaucyjna łączna do kwoty 1 200 tys. zł na powyższych nieruchomościach . Przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia hali produkcyjnej Klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków bankowych w PKO BP S.A. Do momentu ustanowienia hipoteki – zastaw na lokatach w wysokości 3 000 tys. zł	Finansowanie i refinansowanie nakładów netto związanych z rozbudową hali produkcyjnej przy ul. Żmigrodzkiej 37 w Poznaniu

<p>Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.</p>	<p>1 627 CHF</p>	<p>-</p>	<p>635 CHF</p>	<p>2 252</p>	<p>LIBOR 1M powiększony o marżę</p>	<p>28 września 2020r.</p>	<p>Hipoteka zwykła w kwocie 1 627 tys. CHF na nieruchomości położonej w Poznaniu, przy ul. Żmigrodzkiej 37, hipoteka kaucyjna do kwoty 528 tys. CHF na tej nieruchomości, przelew wierzycielności pieniężnej z umowy ubezpieczenia ww. nieruchomości, regałów wysokiego składowania oraz dwóch wózków widłowych wysokiego składowania do kwoty nie mniejszej niż 4 000 tys. zł.</p>	<p>Finansowanie budowy hali magazynowej i produkcyjnej oraz zakup regałów wysokiego składowania i dwóch wózków wysokiego składowania.</p>
<p>Raiffeisen Bank Polska Spółka Akcyjna</p>	<p>-</p>	<p>2000</p>	<p>-</p>	<p>507</p>	<p>WIBOR 1M, powiększony o marżę</p>	<p>30 czerwca 2016r.</p>	<p>Zastaw rejestrowy na maszynie – Heidelberg Speedmaster XL, wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej ww. maszyny;</p>	<p>Współfinansowanie zakupu maszyny Heidelberg Speedmaster XL 75-6+LX-F</p>

24. Inne zobowiązania finansowe

W ramach innych zobowiązań finansowych Grupa wykazywała zobowiązania z tytułu zawartych umów leasingowych, które dla potrzeb prawa bilansowego traktowane są jako leasing finansowy.

24.1. Specyfikacja zobowiązań z tytułu leasingu

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Długoterminowe	-	-
Krótkoterminowe	-	14
Zobowiązania z tytułu leasingu, razem	-	14

24.2. Zobowiązania z tytułu leasingu o okresie zapadalności

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014	stan na dzień 31.12.2013
Do 1 roku	-	14
Powyżej 1 roku do 5 lat	-	-
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	-	14

25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania**25.1. Specyfikacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	10 327	14 587
- w tym zobowiązanie z tyt. zakupów inwestycyjnych	1 050	6 370
Pozostałe zobowiązania	4 861	3 868
- z tytułu wynagrodzeń	1 325	1 089
- z tytułu podatku dochodowego	1 145	1 136
- z tytułu pozostałych podatków i innych świadczeń	2 371	1 632
- pozostałe zobowiązania	20	11
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania ogółem, z tego	15 188	18 455
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	15 188	18 455

25.2. Struktura wiekowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Zobowiązanie terminowe	8 333	13 783
Przeterminowane	1 994	804
- od 1 do 30 dni	1 224	696
- od 31 do 60 dni	762	25
- od 61 do 90 dni	1	-
- od 91 do 180 dni	0	68

- powyżej 180 dni	7	15
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem	10 327	14 587

25.3. Struktura walutowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług w walucie polskiej	6 721	4 891
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług w walutach obcych	3 606	9 696
- EUR	845	2 338
- w przeliczeniu na zł	3 606	9 696
- CHF	-	-
- w przeliczeniu na zł	-	-
- SEK	-	-
- w przeliczeniu na zł	-	-
- USD	-	-
- w przeliczeniu na zł	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem	10 327	14 587

26. Rezerwy

26.1. Specyfikacja rezerw

Wyszczególnienie	Rezerwa na odprawy emerytalne	Pozostałe rezerwy	Rezerwa na odroczony podatek dochodowy	Razem
Stan rezerwy na 01.01.2013 roku	83	1 369	4 686	6 138
Rezerwy utworzone	31	1 300	1 121	2 452
Rezerwy rozwiązane	-	1 004	190	1 194
Stan rezerw na 31.12.2013 roku, w tym	114	1 665	5 617	7 396
- rezerwy krótkoterminowe	-	1 665	-	1 665
- rezerwy długoterminowe	114	-	5 617	5 731
Stan rezerwy na 01.01.2014 roku	114	1 665	5 617	7 396
Rezerwy utworzone	54	2 084	794	2 932
Rezerwy rozwiązane	-	1 665	235	1 900
Stan rezerw na 31.12.2014 roku, w tym	168	2 084	6 176	8 428
- rezerwy krótkoterminowe	-	2 084	-	2 084
- rezerwy długoterminowe	168	-	6 176	6 344

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwy na świadczenia pracownicze z tytułu odpraw emerytalnych oraz niewykorzystanych urlopów. Rezerwa na odprawy emerytalne szacowane są z wykorzystaniem metod aktuarialnych. W spółkach Grupy pracownikom przysługują odprawy emerytalne w wysokości jednokrotności wynagrodzenia miesięcznego. W Grupie nie obowiązują inne programy świadczeń pracowniczych poza kodeksowymi.

Rezerwa na niewykorzystane urlopy szacowana jest jako iloczyn liczby niewykorzystanych dnia urlopu oraz wysokości średniego dziennego wynagrodzenia pracownika spółki Grupy.

Na pozostałe rezerwy składają się przede wszystkim rezerwy na premie dla Zarządu jednostki dominującej.

27. Przychody przyszłych okresów – dotacje**27.1. Specyfikacja rozliczeń międzyokresowych przychodów**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Długoterminowe	3 334	4 107
Dotacje ZFRON	748	802
Dotacje UE	2 586	3 305
Krótkoterminowe	838	888
Dotacje ZFRON	118	168
Dotacje UE	720	720
Razem	4 172	4 995

Na rozliczenie międzyokresowe składają się przede wszystkim otrzymane dotacje na dofinansowanie zakupu środków trwałych ze środków unijnych.

Otrzymane dotacje rozliczane i ujmowane w rachunku zysków i strat w ramach pozostałych przychodów operacyjnych przez okres amortyzacji środków trwałych, których dotyczy poszczególna dotacja.

28. Instrumenty finansowe**28.1. Kategorie instrumentów finansowych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Aktywa finansowe	78 538	79 991
Inwestycje utrzymywane do wymagalności		
Pożyczki i należności (w tym środki pieniężne i ich ekwiwalenty)	78 538	79 991
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Aktywa finansowe	21	57
Należności z tytułu dostaw i usług	47 535	37 008
Pozostałe należności	10 273	1 359
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20 709	41 567
Zobowiązania finansowe	24 583	25 977
Koszt zamortyzowany		
Pożyczki i zobowiązania sklasyfikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy	24 583	25 977
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	7 273	8 981
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	15 189	14 571
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	2 121	2 411
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	14

28.2. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Grupa zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla Akcjonariuszy dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego.

Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec roku:

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2013 w tys. PLN
Zadłużenie	24 583	25 977
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20 709	41 567
Zadłużenie netto	3 874	-
Kapitał własny	191308	174 707
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	2,03%	-

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne znaczące koncentracje ryzyka kredytowego w odniesieniu do pożyczek i należności wycenianych w wartości godziwej przez wycenę finansową. Wyżej wykazana wartość bilansowa odzwierciedla maksymalne narażenie Grupy na ryzyko kredytowe z tytułu takich pożyczek i należności.

28.3. Cele zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa należą kredyty bankowe.

Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też aktywa finansowe, takie jak należności z tytułu dostaw i usług, środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności. Zasadą stosowaną obecnie przez Grupę jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych jednostki obejmują ryzyko stopy procentowej przepływów pieniężnych, ryzyko płynności, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa Kapitałowa Emitenta jest stroną umów kredytowych opartych na zmiennych stopach WIBOR i LIBOR. W związku z tym Grupa BSC narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych. W ocenie Zarządu Emitenta nie ma potrzeby dokonywania zabezpieczeń w odniesieniu do tego rodzaju ryzyka.

Ryzyko kredytowe

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy zamierzają korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Tym nie mniej mogą zdarzyć się problemy z pojedynczymi klientami. Jednak ich udział w sprzedaży jest na tyle nieistotny, że nie spowoduje to problemów płynnościowych Emitenta. Może mieć wpływ jedynie na wynik finansowy okresu.

Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności.

Narzędzie to uwzględnia terminy zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, umowy leasingu finansowego z opcją zakupu.

Ryzyko walutowe

Kurs walut wpływa na działalność Grupy w dwojaki sposób. Z jednej strony wysoki kurs złotego w stosunku do kursu euro pozwala na tańszy zakup kartonu w zagranicznych papierniach, z drugiej strony wpływa negatywnie na przychody Grupy. Sprzedaż opakowań na rynkach zagranicznych wynosi obecnie ok. 26% (w walucie EUR, CZK i USD), warto jednak zwrócić uwagę na to, iż część cen opakowań sprzedawanych na rynku polskim jest ustalana w euro oraz sprzedawana w EUR.

Łączny udział przychodów w euro wynosił w 2014 roku ok. 27%. Udział surowca zakupionego w walucie obcej w tym okresie wyniósł około 25% przychodów, w związku z czym w 2014 roku ryzyko zmiany kursu EUR zostało w sposób naturalny znacznie ograniczone.

Należy jednak zaznaczyć, że Emitent zaciągnął kredyty hipoteczne w walucie CHF, w związku z czym w pozycji finansowej, jest narażony na ryzyko osłabienia złotówki względem franka szwajcarskiego.

Dodatkowo, w związku rozpoczęciem realizacji dostaw do jednego z kluczowych klientów na rynek czeski, od trzeciego kwartału 2014 roku Grupa jest narażona na ryzyko osłabienia się korony czeskiej – Zarząd ogranicza to ryzyko poprzez wykorzystywanie instrumentów rynku terminowego.

Zarząd Emitenta wykorzystuje instrumenty rynku terminowego celem zabezpieczenia kursu walutowego.

Analiza wrażliwości.

Wpływ zmian stóp procentowych oraz kursów walutowych na wynik Grupy przedstawia poniższa analiza wrażliwości:

- Ryzyko stopy procentowej

31.12.2014	WARTOŚĆ BILANSOWA	WPŁYW RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ NA WYNIK (OKRES 12 MIESIĘCY)	
		+ 1 p.p.	- 1 p.p.
Aktywa finansowe			
Środki pieniężne	20 709	207	(207)
Pozostałe aktywa finansowe o zmiennym oprocentowaniu	-	-	-
Aktywa finansowe o stałym oprocentowaniu	21	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		207	(207)
Podatek 19%		(39)	39
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		168	(168)
Zobowiązania finansowe			
Kredyty i pożyczki	(9 394)	(94)	94
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe o zmiennym oprocentowaniu	-	-	-
Zobowiązania finansowe o stałym oprocentowaniu	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		(94)	94
Podatek 19%		18	(18)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		(76)	76
Razem	11 336	92	(92)

- Ryzyko walutowe

31.12.2014	WARTOŚĆ BILANSOWA	W TYM WARTOŚĆ W WALUCIE OBCEJ WYRAŻONA W PLN	WPŁYW RYZYKA WALUTOWEGO NA WYNIK	
			+5%	-5%
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne	20 709	163	8	(8)
Należności z tytułu dostaw i usług	47 535	19 302	965	(965)
Pozostałe aktywa finansowe	21	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			973	(973)
Podatek 19%			(185)	185
Wpływ na wynik po opodatkowaniu			788	(788)
Zobowiązania finansowe				
Kredyty i pożyczki	(9 394)	(6 973)	(349)	349
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(10 327)	(3 606)	(180)	180
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			(529)	529
Podatek 19%			101	(101)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu			(428)	428
Razem	48 544	8 886	360	(360)

29. Płatności realizowane w formie akcji

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły w Grupie płatności w formie akcji w rozumieniu MSSF 2

30. Jednostki zależne

W 2006 roku Emitent nabył 100% udziałów spółki BSC Pharmacenter Sp. z o.o. (dawniej BSC Etykiety Sp. z o.o.) za cenę 559 tys. zł. Wartość nabytych aktywów netto spółki zależnej na dzień nabycia wyniosła 787 tys. zł. Powstała nadwyżka pomiędzy wartością godziwą aktywów netto, a kosztem nabycia w kwocie 231 tys. zł zgodnie z MSSF 3 została ujęta jako przychód okresu, w którym powstała.

W dniu 22 marca 2012 roku Zgromadzenie Wspólników zdecydowało o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 4 500 tys. zł, tj. z kwoty 500 tys. zł do kwoty 5 000 tys. zł. Podwyższenie kapitału zostało dokonane poprzez utworzenie 45 000 udziałów zwykłych o wartości nominalnej 100,00 zł każdy. Wszystkie nowopowstałe udziały zostały objęte przez jedynego Wspólnika, BSC DRUKARNIA OPAKOWAŃ S.A., który wniósł na ich pokrycie wkład pieniężny w kwocie 4 950 tys. zł.

W roku 2014 Emitent udzielił pożyczki podmiotowi zależnemu BSC Pharmacenter Sp. z o.o.. Szczegóły pożyczki:

- kwota pożyczki – 1.800 tys. zł,
- waluta – PLN,
- oprocentowanie – 5,0% w skali roku,
- termin wymagalności – spłata w ratach miesięcznych do czerwca 2018 roku włącznie.

31. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Jednostka bezpośrednio dominująca Grupę jest BSC Drukarnia Opakowań S.A.

Transakcje między jednostką dominującą a jej jednostką zależną zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notce. Szczegółowe informacje o transakcjach podlegających wyłączeniu oraz o pozostałych transakcjach między Grupą a pozostałymi stronami powiązаныmi przedstawiono poniżej

31.1 Transakcje powiązane w 2014 roku (z wyłączeniem transakcji ze spółką zależną)

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2014 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2014 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2014 roku
		Sprzedaż	Zakup		
Violetta Grafik Polska	materiały	0	607	0	8
Colorpack	towar	758	1 184	0	655
Leunisman	materiał / towar	202	3 504	18	775
Limmatdruck Zeiler	wyroby/koszty obsł.logist.	0	15	0	11
Pharmacenter GMBH	towary/wyroby	34	59	4	0

Transakcje między jednostką dominującą i zależną w 2014 roku

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2014 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2014 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2014 roku
		Sprzedaż	Zakup		
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	materiały/wyroby	5 226	24 883	945	3 777
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	usługi poligraficzne	66	3 002	0	0
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	najem/media	1 400	0	0	0
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Inne-usługi	59	448	0	0
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Sprzedaż środków trw.	0	0	0	0
BSC Drukarnia Opakowań .S.A.	Wyroby/materiały	24 883	5 226	3 777	945
BSC Drukarnia Opakowań .S.A.	Usługi poligraficzne	3 002	66	0	0
BSC Drukarnia Opakowań .S.A.	Najem/media	0	1 400	0	0
BSC Drukarnia Opakowań .S.A.	Inne-usługi (najem pracowników,transportusługi księgowy)	448	59	0	0
BSC Drukarnia Opakowań .S.A.	Zakup śr. trwałego	0	0	0	0

31.2 Transakcje powiązane w 2013 roku(z wyłączeniem transakcji ze spółką zależną)

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2013 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2013 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2013 roku
		Sprzedaż	Zakup		
IDM SA Dom Maklerski	doradztwo -giełda	0	62	0	0
Violetta Grafik Polska	materiały	0	688	0	44
Colorpack	towar	525	0	0	0
Leunisman	Materiał / towar	101	6 138	1	1 081
Limmatdruck Zeiler	wyroby/koszty obsł.logist.	2 357	117	0	0
Pharmacenter GMBH	towary/wyroby	119	82	15	0

Transakcje między jednostką dominującą i zależną w 2013 roku:

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2013 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2013	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2012
		Sprzedaż	Zakup		
BSC Drukarnia Opakowań .S.A.	Wyroby/materiały	14 872	3 371	2 402	148
BSC Drukarnia Opakowań .S.A	Usługi poligraficzne	1 717	0	0	0
BSC Drukarnia Opakowań .S.A	Najem maszyn/pomieszczeń media	292	1 031	0	0
BSC Drukarnia Opakowań .S.A	Inne-usługi (najem pracowników),usługa księgowo kadrowa	5	42	0	0
BSC Drukarnia Opakowań .S.A	Sprzedaż środków trw.	0	43	0	0
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	materiały/wyroby	3 371	14 872	148	2 402
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	usługi poligraficzne	0	1 717	0	0
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	najem/media	1 031	292	0	0
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Inne-usługi	42	5	0	0
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Sprzedaż środków trw.	43	0	0	0

32. Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa

Wynagrodzenia członków Zarządu i pozostałych członków naczelnego kierownictwa w roku obrotowym przedstawiały się następująco:

	W tys. PLN	2014	2013
1	J.SCHWARK członek Zarządu	681	655
2	A CZYSZ członek Zarządu	645	618
3	A.BARANOWSKI członek Zarządu	633	606
4	A. BOROWIŃSKI członek Rady Nadzorczej	263	270
5	A SCHWARK członek Rady Nadzorczej	4	39
6	H.J.Katzer członek Rady Nadzorczej	5	12

7	S. Bestehorn członek Rady Nadzorczej	6	8
8	H.Kehren członek Rady Nadzorczej	5	7
10	H.CH. Bestehorn członek Rady Nadzorczej	6	12
11	M. Dietel	13	7

33. Wynagrodzenia podmiotu badającego sprawozdania finansowe.

Koszty wynagrodzeń dla podmiotu przeprowadzającego badanie sprawozdań finansowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Od 01.01.2012 do 31.12.2014	Od 01.01.2011 do 31.12.2013
-obowiązkowe badanie/przeгляд sprawozdania finansowego jednostkowego i skonsolidowanego	53,1	59
-pozostałe usługi poświadczające i usługi doradcze	9	10
Razem	62,1	69

34. Struktura zatrudnienia

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2014	stan na dzień 31.12.2013
Pracownicy fizyczni	290	269
Kadra inżynierska	23	17
Administracja	45	37
Zarząd i najwyższe kierownictwo	6	6
Razem	364	329

35. Połączenie jednostek gospodarczych

W prezentowanym okresie nie było połączeń jednostek gospodarczych w Grupie.

36. Zdarzenia po dniu bilansowym

Nie wystąpiły takie zdarzenia.

37. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostały zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej dnia 20.03.2015r.

Janusz Schwark

Arkadiusz Czysty

Andrzej Baranowski

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Poznań, 20.03.2015 roku

Niniejszy raport zawiera 48 stron.